

Luật lệ thuê nhà

Sử chỉ dân về luật lệ thuê
nhà cho người Việt Nam ở
tại Cộng Hòa Liên Ban Đức.

IHR RECHT ALS MIETER

Wegweiser über das Mietrecht
in der
Bundesrepublik Deutschland

VIETNAMEISCH

Cuốn tệp này được phát miễn phí.
Diese Broschüre ist kostenlos.

Herausgeber : ARBEITERWOHLFAHRT
Xuất Bản Bundesverband e.V.
Oppelner Straße 130
5300 Bonn 1

DEUTSCHER MIETERBUND e.V.
Spichernstraße 61
5000 Köln 1

Autoren : Hans Heitgreß, Deutscher Mieterbund
Tác giả Markus Schnapka, Arbeiterwohlfahrt Bundesverband

Übersetzung : Tuyet Dobis
Bản dịch

Illustration : Christina Capitain
Tranh vẽ

Druck: Druckerei Hachenburg GmbH
Hachenburg
Auflage: 2.000
Bonn, Dezember 1984

Die Erstellung dieser Broschüre wurde durch Mittel des
Bundesministeriums für Jugend, Familie und Gesundheit
ermöglicht.

AWI 764
19402.11

về tập này :

Arbeiterwohlfahrt (cơ quan xã hội giúp đỡ công nhân) và Mieterbund (hội người thuê nhà) đã cho in ra cuốn tập hướng dẫn miêu tả này để quý vị thấy rõ quyền lợi và bổn phận của người thuê nhà cũng như của người cho thuê nhà.

Chúng tôi đã cố gắng tránh đi những danh từ chuyên môn để quý vị thấy rõ và chính xác hơn luật thuê nhà bên nước Đức.

Chúng tôi rất mong đã đạt được mục đích và kính chúc quý vị sống vui vẻ và bớt lo âu.

Ngoài ra chúng tôi cũng xin nhắc lại rằng luật thuê nhà cũng như tất cả mọi luật lệ khác có thể được sửa đổi và như vậy có nhiều điều cũng đã được thay đổi sau khi cuốn tập này đã thành hình. Xin quý vị thông cảm.

Hans Heitgreß

Markus Schnapka

P.S. : Có nhiều thay đổi mới đã được ghi vào tập này rồi, tuy nhiên cũng còn có một vài điều thiếu sót. Xin quý vị nghiên cứu lại luật mới cho kỹ càng.

M U C L U C

Chương 1: Hợp đồng thuê nhà

trang 1

Không cần phải có một mảnh giấy, sự thỏa thuận bằng miệng đã có giá trị rồi.

tr. 1

Hợp đồng thuê nhà vẫn còn có giá trị mặc dù nhà đã được bán đi rồi.

tr. 1

Tất cả mọi chi phí phụ trội (Nebenkosten) chỉ được tính vào tiền thuê nhà khi đã được ghi rõ ràng và riêng từng mục trong hợp đồng thuê nhà.

tr. 2

Hợp đồng thuê nhà có giới hạn

- Người thuê nhà có quyền tiếp tục ở thuê? -

tr. 3

Người thuê nhà có quyền chia chép họ hàng miễn có đủ chỗ cho họ trong nhà mình

tr. 3

Người thuê nhà phải tôn trọng nội quy của nhà (Hausordnung) nhưng nếu nội quy này đỗi hỏi quá nhiều thì nó cũng hết giá trị

tr. 3/4

Chương 2: Người thuê nhà được bảo vệ trước sự hủy bỏ hợp đồng thuê nhà. (Kündigung)

tr. 4

Chỉ trong trường hợp đặc biệt người chủ nhà mới được phép hủy bỏ hợp đồng

ví dụ: - người thuê nhà không trả tiền nhà
 - khi người này phá壞 tài sản của căn nhà này
 - khi chủ nhà cần căn nhà ấy để chính mình sử dụng

tr. 5

Chương 3: Khi nào người chủ được phép tăng tiền nhà?

trang 9

Một năm một lần người chủ được phép tăng tiền nhà lên bằng theo giá trung bình của những nhà cho thuê khác ở vùng đó khi:

- tổng phí tăng lên
- nhà đó được tu bổ lại
- tiền lãi tăng lên

Rất thường có những trường hợp không tăng tiền nhà được ghi trong hợp đồng.

Chương 4: Tiền thuê nhà quá cao!

tr. 11

Trong trường hợp người thuê nhà phải trả tiền thuê hơn 20% của mức trung bình tiền cho thuê của những nhà khác tại vùng đó thì người này có quyền đổi lại số tiền đó.

Chương 5: Sửa chữa, tu bổ thẩm mỹ (Schönheitsreparaturen)

tr. 12

Người chủ nhà phải chịu tất cả mọi phí tốn sửa chữa, ngoại trừ tiền sửa chữa dưới 50,-DM và tiền tu bổ thẩm mỹ nhà cửa.

Chương 6: Nhà ở xã hội (Sozialwohnung)

tr. 13

Tất cả mọi người đều có quyền thuê nhà ở xã hội, ngay cả người ngoại quốc, với điều kiện là phải có giấy chứng nhận là mình chỉ lãnh một số tiền lương nǎo đó thôi.

Chương 7: Phụ cấp thuê nhà (Wohngeld)

tr. 15

Tiền phụ cấp thuê nhà là gì?

Ai nhận được?

Phải làm đơn xin ở đâu?

Chương 8: Người làm trung gian cho thuê nhà (Makler) tr. 16

Người làm trung gian cho thuê nhà chỉ nhận được tiền khi tờ hợp đồng đã được ký tên. Theo thường lệ người trung gian không được đòi tiền bao chung cao hơn 2 tháng tiền nhà. Người chủ sở hữu, người quản lý hay người cho thuê nhà không được phép hưởng tiền bao chung.

Chương 9: Hướng dẫn và giúp đỡ

tr. 16/17

Những hội của người thuê nhà (Mieterverein) có để làm gì?

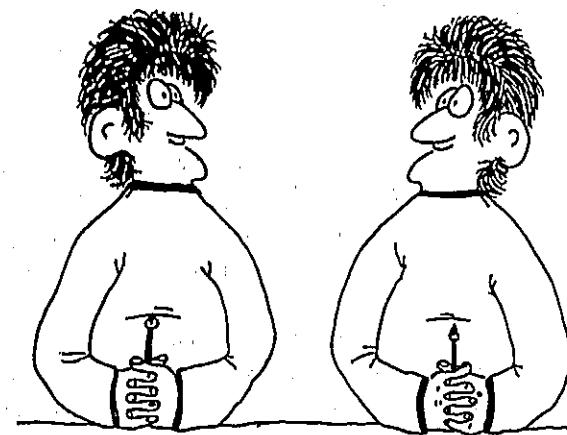
Một vai cờ quan.

Những cờ quan từ thiện: giúp đỡ công nhân (Arbeiterwohlfahrt);

Caritas, Tổ chức Phục Sứ xã hội của Giáo Hội Tin Lành (Diakonisches Werk).

Bản ghi những chủ căn biết.

tr. 19

Chương 1: Hợp đồng thuê nhà

- Một sự thoả thuận bằng miệng cũng đã có giá trị rồi, không cần phải có một miếng giấy chứng.

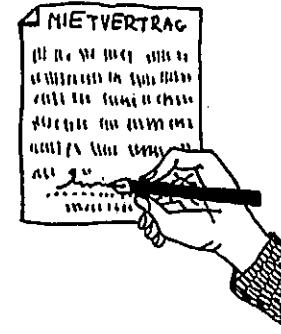
- Một khi nhà đã được bán đi rồi, tờ hợp đồng thuê nhà vẫn còn có giá trị.

Thay đổi chủ nhà.

ví dụ:

Khi ông X tới thuê nhà thì ông ta đã thỏa thuận bằng miệng với bà chủ nhà: "Tiền thuê nhà là 250,-DM công thêm vào tiền sưởi." Bà chủ nhà định lém cho ông ta một tờ hợp đồng trong thời gian sau đó nhưng sự kiện này không bao giờ xảy ra và nhà ấy đã được bán đi. Người chủ mới tới gõ cửa nhà ông X: "Ông không có một tờ hợp đồng nào hết. Vậy thi, hoặc là ông ký tên vào đây hay là ông don ra." Có điều như thế không? Không. Người chủ mới muốn biết. Sự thật như sau:

- Ông X không phải ký tên gì hết. Ông ấy đã có một sự thoả thuận bằng lời và bao nhiêu đó đủ rồi. Khi có một sự thoả thuận như vậy thi tất cả những quy định của luật thuê nhà đều có giá trị và những điều này thuận lợi cho người thuê nhà.
- Người chủ mới phải tôn trọng sự thoả thuận ấy. Ông đã không mua cái nhà mà còn mua luôn cả hợp đồng thuê nhà. Trên nguyên tắc "mua nhà không phải hủy bỏ sự thuê nhà" Người mua nhà cũng phải tôn trọng hợp đồng thuê nhà.
- Nếu như ông X vẫn muốn ký tờ hợp đồng mới thi ông ấy nên nghiên cứu kỹ lưỡng. Thường thi hợp đồng mới bắt lối hòn cái cũ vì theo đó sẽ có thêm chi phí phụ trội và tiền tu bổ thẩm mỹ. Ngoài ra tiền nhà đương nhiên sẽ tăng lên.

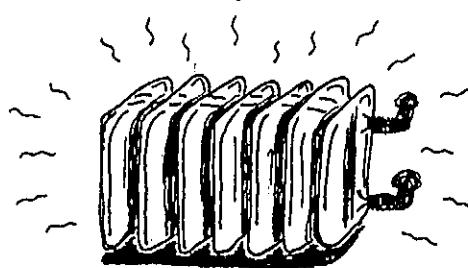
Ngoài ra còn có thêm vào tiền nhà những gì?

Trên nguyên tắc thi tiền nhà đã bao gồm tất cả những phí tone phu thuộc như tiền sưởi, tiền rác, tiền cao rữa ông khói, thuê điện thoại, bảo hiểm, người nhà, chăm sóc vườn, thang máy, quét rữa đường lô.

Người thuê nhà chỉ phải trả thêm những phí tone khác khi đã có ghi rõ ràng trong tờ hợp đồng.

ví dụ:

Bà Y thuê nhà 300,-DM và trả trước 50,-DM cho tiền sưởi. Sau một năm bà ấy nhận được tờ của người chủ: "Thanh toán tiền phí tone phụ thuộc của năm 1981". Bà Y chẳng hiểu gì nhiều về những con số trong đó, bà chỉ hiểu rằng chủ nhà muốn thêm số tiền 1.200,-DM cho năm 1982, tiền cho lò sưởi, nước, đồ rác và cao ông khói; Bà Y có phải trả thêm số tiền đó không? Không. Bà Y chỉ phải trả thêm tiền sưởi như đã ghi trong hợp đồng ngoài ra không có phí tone nào khác nữa. Phải coi như là tất cả đều đã được tính vào tiền thuê nhà rồi. Người cho thuê nhà không được sửa đổi hợp đồng nếu không có sự đồng ý của bà Y. Người cho thuê nhà phải chịu tất cả các phí tone phụ thuộc.

Thanh toán tiền sưởi (Heizkosten)

Khi sưởi bằng lò chung thi theo thường lệ người thuê nhà trả trước mỗi tháng một số tiền nào đó. Mỗi năm tiền sưởi sẽ được thanh toán lại:

- Người chủ phải tính và ghi ra tiền sưởi cho nguyên ngôi nhà.
- Tiền này sẽ được chia ra cho từng nhà.
- Sau đó tất cả những tiền trả trước sẽ được trừ ra. Khi thiếu thi người thuê nhà phải trả thêm cho dù, nếu dù thi người chủ sẽ phải trả lại cho người thuê nhà.
- Cách chia tiền phí tổn thường sẽ được tính theo số thước vuông của nhà ố. Sau này rất nhiều nhà có "ống đốt nhỏ" treo trên máy sưởi. theo như vậy thi ai xài năng lượng nhiều sẽ phải trả nhiều hơn.

Sự phân chia phí tổn tiền sưởi cho mỗi nhà rất là phức tạp Bởi vậy nên sai lầm xảy ra thường xuyên. Mỗi lần như vậy không phải là chủ nhà có tinh, thật ra rất nhiều người cho thuê nhà không hiểu khá hơn người thuê nhà. Đôi khi người thuê nhà phải trả những phí tổn mà thực ra người chủ phải chịu chẳng hạn như tiền phí tổn sửa chữa lò sưởi.

Hợp đồng thuê nhà có giới hạn

Ngay khi hợp đồng thuê nhà đã hết hạn người thuê nhà vẫn có quyền tiếp tục ở đó.

ví dụ:

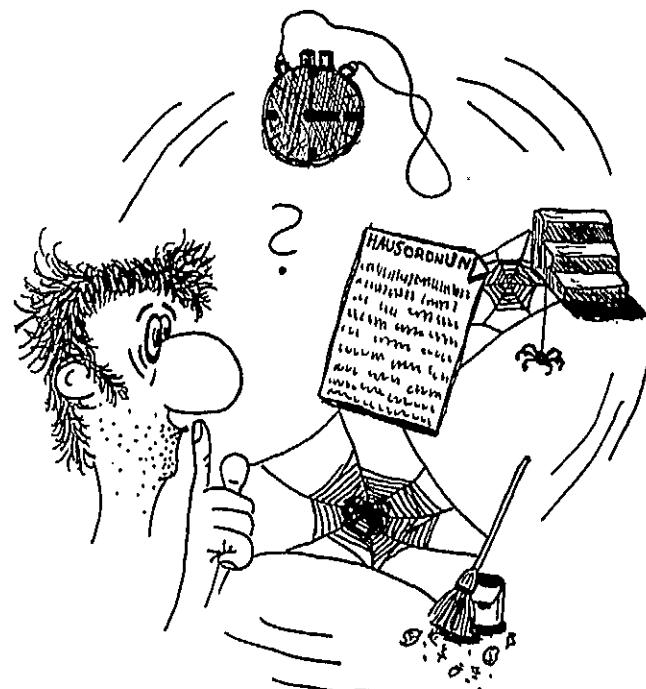
Trong tờ hợp đồng cửa bã J. người chủ có ghi: "Hợp đồng bắt đầu ngày 1.3.82 và chấm dứt ngày 28.2.1984". Bã J. đã thoả mến làm rõi khi tìm ra điều này để thuê nên bã ấy đã ký tên. Như vậy ngày 28.2.84 bà ấy phải dọn ra hay sao? Không, với điều kiện là 2 tháng trước khi hết hạn bã ta viết một lá thư cho chủ nhà cho biết ý định ở lại đó. Như vậy đương nhiên hợp đồng sẽ được gia hạn dù chủ nhà có đồng ý hay không. Đây là một sự bảo vệ đặc biệt để không ai bị đuổi nhà hơn nữa có thể tránh cho người thuê nhà ví dụ cứ mỗi 2 năm phải dọn nhà mới hoặc người chủ nhà cứ đổi làm lại một tờ hợp đồng mới để tăng tiền nhà v.v...

nhưng: ở đây luật mới có thể khác. Nhưng ai đã ký hợp đồng thuê nhà sau ngày 1.4.83 phải lưu ý: Ví dụ như hợp đồng được giới hạn cho một thời gian ngắn là 5 năm và người chủ đã ghi trong đó là sau thời gian ấy nhà sẽ được xây cất lại hoặc người chủ sẽ trùng dụng nhà ấy cho chính mình thi người thuê nhà buộc phải dọn ra sau thời gian đó. Người thuê nhà hết có quyền, như tôi bấy giờ, gia tăng thời gian mướn nhà vô hạn định bằng thô.

Ai được phép ở trong nhà?

Người chủ không được phép cho thân nhân mình ở miễn phí trong nhà miễn có đủ chỗ cho họ. Nếu muốn cho thuê lại một phòng nào trong nhà mình thi người thuê nhà phải có phép của chủ nhà.

Nội quy của nhà (Hausordnung)

Thường là những điều sau đây phải được giải quyết:

Khi nào người thuê nhà phải rửa sạch bậc thang? Vào những ngày nào được phép sử dụng những phòng xài công-công như phòng giặt, chỗ phơi đồ v.v...? Xe đạp, xe con nít v.v... phải để ở đâu? Vào giờ nào nghỉ trưa?

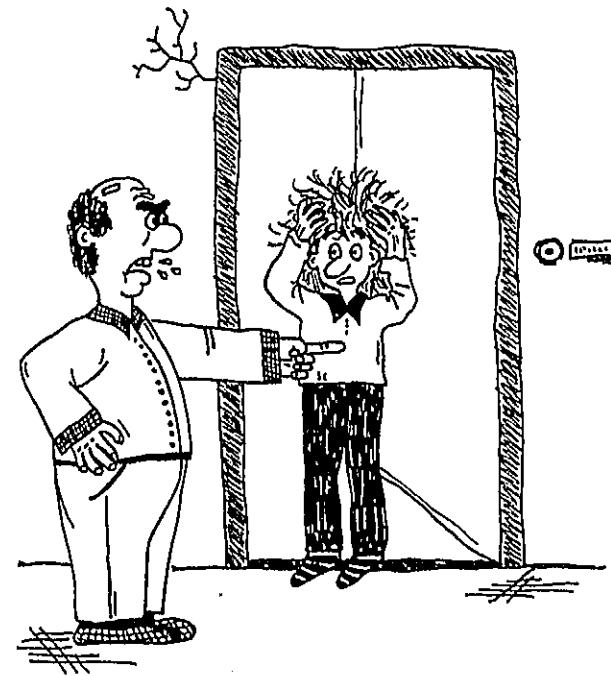
Nội quy này có hiệu quả khi nó làm đều hoà dòng sông của những người sống chung trong một nhà. Nhờ vậy, ai cũng phải tôn trọng nó. Nhưng nếu chủ nhà quá nhỏ nhen trong vấn đề này thì hiệu quả nó cũng sẽ hết đi.

Ví dụ:

"Cấm không cho dán bã vào" hoặc "sau 22g không được tiếp khách". Người ta không cần phải chú ý đến những điều này, cả ngay khi nó đã được ghi vào hợp đồng. Mặc dù người thuê nhà đã ký tên, người ấy vẫn có thể tự do tiếp khách như người ấy muốn. Trong những giờ nghỉ ngơi, người thuê nhà và con cái phải rán giữ im lặng trong thang lầu và trước cửa nhà.

Để sú ồn ào trong nhà riêng của mình vang ra ngoài. Để con mèo chơi đá banh dưới cửa sổ của chủ nhà vào giờ nghỉ trưa. Tuy nhiên trẻ con cũng có những quyền lợi mà bắt cứ một người thuê nhà nào khác có, như: tiếp khách trong nhà, bầy trò chơi. Nếu ở đây có ghi gì khác trong tờ hợp đồng cũng không cần được chú ý đến.

Chương 2: Người thuê nhà được bảo vệ trước sự hủy-bỏ hợp đồng (Kündigungsschutz)

Người thuê nhà phải được sống thoải mái và không phải lo ngại vấn đề phải trả lại miến lă hành động theo nội quy của hợp đồng. Chỉ trong những trường hợp đặc biệt như sau người chủ nhà mới được hủy bỏ hợp đồng:

- Khi người thuê nhà không trả tiền nhà.
- Khi người này phá rối trật an của căn nhà hoặc không thi hành đúng theo nội quy của hợp đồng.
- Khi người chủ nhà cần căn nhà ấy cho chính mình.

Ví dụ:

Bà M. đã quên không lau chùi thang lầu. Theo nội quy thi

bà ta có nhiệm vụ lau chùi cầu thang một tuần một lần.
Người chủ nhà cho hay: "Bà đã không hoàn tất những điều đã
ghi trong hợp đồng, vì vậy tôi xin hủy bỏ hợp đồng của bà".
Sự hủy bỏ này không có giá trị. Bởi trong trường hợp vi-
pham nồng người cho thuê nhà mới được hủy bỏ hợp đồng.
Lỗi lầm người thuê nhà gây ra phải tóm tắt trong đơn đó người
chủ nhà không thể nǎo tiếp tục cho người đó ở lại trong
căn nhà đó nữa. Khi ấy sự tin cẩn đối bên đã phải bị tổn
thường nhiều rồi và người cho thuê nhà ngại rằng trong
tương lai gần đó sẽ có xảy ra một sự vi-pham khác nữa.

Ví dụ:

Người thuê nhà đã không trả tiền nhà hơn 2 tháng rồi.
Hoặc là người ấy phá rối trật tự và là nguyên nhân của những
cuộc gây-gổ trong căn nhà.

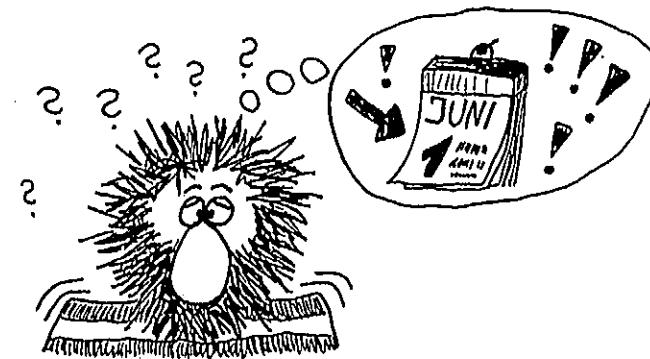
Như vậy quý vị đã thấy: ai giữ đúng nội-quy của hợp đồng
không ngại bị hủy bỏ gi hết, ngoại trừ trường hợp đặc
biệt như sau:

ngừng cho thuê nhà vì người chủ cần căn nhà ấy cho chính
riêng mình (Kündigung wegen Eigenbedarf)

Trong trường hợp này thì người chủ có quyền hủy bỏ hợp
đồng; như vậy có nghĩa là căn nhà đang ở hiện tại của ông
đã trở nên quá nhỏ cho ông ta, hoặc ở xa sở làm v.v...
Đồng thời có nghĩa là căn nhà mà ông ta đổi lại phải tương
ứng theo nhu cầu của ông ta. Lẽ tất nhiên là chính chủ nhà
hoặc một người trong gia đình phải đơn vào đó. Người chủ
nhà phải viết thô (trong trường hợp này lời nói miệng
không có giá trị) đưa ra từng chi tiết và lý do tại sao
ông ta muốn hủy bỏ hợp đồng và ghi ra tên tuổi rõ ràng
của người đơn vào nhà ấy. Nếu ông ta đã đưa ra lý do già
tạo và có ý đánh lừa người thuê nhà, thì người này có
quyền đổi lại tiền phí tồn đơn nhà hoặc những phí tồn gi-
khac v.v...

Khi căn nhà được chia ra thành từng nhà số hữu (Eigentums-
wohnung)

Rất thường xuyên những ngôi nhà cho thuê được chia ra thành
từng căn nhà số hữu và được bán đi từ từ... Trên nguyên tắc
thì hiều lực của những hợp đồng thuê nhà vẫn còn vì "bán đi
không có nghĩa là hủy bỏ sự thuê nhà". Nhưng dù sao nó tạo
ra cái nguy hiểm là sự hủy bỏ hợp đồng sẽ tới bối cảnh người chủ
mới thường sẽ cần dùng căn nhà ấy để ở. Vì lẽ này có sự
bảo vệ của luật pháp là: "Khi căn nhà được chia ra thành
nhà số hữu thì người mua nhà không được quyền trưng dụng
nhà ấy trong thời gian là 3 năm và như vậy không được phép
hủy bỏ hợp đồng trong thời gian ấy".

Hạn định để hủy bỏ hợp đồng (Kündigungsfrist)

Trong trường hợp sự ngưng cho thuê nhà đã có hiều lực rồi
thì quý vị hãy thận trọng nghiên cứu lại xem chúng nào minh
mài phải đơn nhà ra. Người thuê nhà không buộc phải từ ngày
trước qua ngày sau để thu xếp nhà cửa xong xuôi. Có những
trường hợp thời hạn để đơn nhà được định tối một năm.
Hạn định hủy bỏ hợp đồng là những tháng bắt đầu từ ngày
sự hủy bỏ này có hiệu lực đến ngày người thuê nhà phải đơn
ra. Người chủ phải để người thuê nhà có đủ thời giờ để đi
tìm nhà mới. Đã ở trong nhà ấy bao nhiêu lâu thì thời gian
có để đi tìm nhà mới càng kéo dài bấy nhiêu.

Khi thuê nhà đã ở đó trong vòng 5 năm trả lại thi hành định của sự ngừng cho thuê nhà là: 3 tháng
trên 5 năm : 6 tháng
trên 8 năm : 9 tháng
trên 10 năm : 1 năm

Ví dụ:

Ông M. đã dọn tới ở từ 1.4.75. Ngày 31.10.83 thì ông ấy nhận được thuê bao hợp đồng. Trong trường hợp sự huỷ bỏ này có giá trị thì tới ngày 1.8.1984 ông M. đã phải dọn nhà ra. Ông ấy đã ở hơn 8 năm trong căn nhà ấy nên thời gian có để dọn nhà đi là 9 tháng. Nếu người chủ đã nêu ra một thời hạn nào khác sớm hơn thì ông M. không cần phải chú ý đến nó.

Khi nào có quyền phản đối lại sự huỷ bỏ hợp đồng?

Ngay trong trường hợp sự huỷ bỏ hợp đồng đã có hiệu lực, người thuê nhà vẫn có thể phản đối lại. Đó là trường hợp người này gặp phải nhiều khó khăn quá khi phải dọn nhà đi. Ông ta có thể đòi hỏi người chủ nhà gia hạn hợp đồng trong một thời gian có hạn định hoặc vô hạn định. Những trường hợp như thế tuy nhiên rất là hiếm có.

Ví dụ:

Người thuê nhà đã tìm ra một căn mới nhưng nhà này chỉ được hoàn thành trong vòng 6 tháng nữa. Nhờ vậy thì người thuê nhà có quyền đòi hỏi hợp đồng được gia hạn tối thiểu là 6 tháng.

hoặc:

Người thuê nhà đã đầu tư một số tiền nào vào căn nhà ở đó và số tiền này không được hoàn lại khi ông ta dọn ra. Người thuê nhà có quyền phản đối sự huỷ bỏ hợp đồng và xin ở lại thêm một thời gian. Nếu người chủ nhà không chấp nhận điều này thì ông ta phải trả lại tiền mà người thuê nhà đã đầu tư vào căn nhà ấy.

"Nhà riêng biệt" được xây trong một căn nhà tủ (ngược lại với những căn hộ chung cư lớn) Einliegerwohnung)

Có những căn nhà ít được bảo vệ bởi luật pháp bằng những căn nhà khác. Đây là trường hợp như khi người chủ và người thuê nhà ở chung. Quý vị hãy thận trọng khi gặp những trường hợp này. Người ta có thể không cho quý vị tiếp tục thuê nhà mà không cần phải đưa ra lý do. Trong những trường hợp này người thuê nhà cần phải ký hợp đồng có giới hạn (xem chương 1), như vậy mới có thể tránh được người ta "đuối nhà" một cách đột ngột; nhưng nếu quý vị tự ý dọn ra trước thời gian đã được định thì quý vị sẽ gặp rất nhiều khó khăn. Khi ký hợp đồng như vậy thì người thuê nhà sẽ có thêm được 3 tháng để dọn nhà. (xem chương 2)
Ngay cả khi người thuê nhà chỉ muốn tăng phòng một trong căn nhà người chủ vẫn có quyền lấy phòng lại mà không cần đưa ra lý do là mình cần dùng cái phòng đó.

Chương 3: Khi nào được phép tăng tiền nhà? (Mieterhöhung)

Về vấn đề này có một định luật gọi là "định luật để quyết định tăng tiền nhà". Trong đó có ghi rõ mọi chi tiết cho

thay lúc nào thì người chủ có quyền tăng tiền nhà lên.
Ngoài những điều ghi rõ trong đây, tất cả mọi điều khác
đều không có giá trị.

Ví dụ:

Ông Reicht viết thò cho ông Müller : " Bắt đầu từ tháng sau
tiền nhà sẽ tăng lên 50,-DM mỗi tháng. Chắc ông cũng biết
rằng mọi vật giá đều tăng lên cao. Xin kính chào Ông. Reicht".

Sự tăng tiền nhà như thế không có giá trị. Người thuê nhà
không phải lo lắng chỉ cần vâng tiếp tục trả tiền nhà
như giá thường lệ.

Khi nào thì được phép tăng tiền nhà?

1. Một năm một lần người cho thuê nhà được phép tăng lên
tiền nhà khi ở trong vùng đó những căn nhà khác tương tự
như vậy được cho thuê với giá khác; người ta có quyền
đối "tiền thuê nhà so với vùng đó" (ortsübliche Ver-
gleichsmiete).
2. Khi tổng phí hoặc tiền lãi tăng lên hoặc khi người chủ
canh-tân căn nhà ấy thì ông ta có quyền tăng lên tiền
nhà.

Để tóm tắt lại:

Khi người chủ muốn tăng tiền nhà thì phải viết thò cho biết
giá mới và giá này phải tuy theo giá cả nhà cửa cho thuê
ở vùng đó. Ông ta có thể kèm theo bảo chứng như giấy thông
kê về tiền thuê nhà ở đó hoặc có thể nhờ một chuyên viên
về văn đề này làm một bản giám định (Gutachten).
Giấy thông kê tiền thuê nhà (Mietspiegel): Đây là một bản
thông kê mà hội người chủ sở hữu nhà cửa và hội người thuê
nhà đưa ra chung. Theo như đó người ta có thể biết được liên
mục tương đối của tiền thuê nhà ở vùng mình ở.

Coi chừng! Thường thì người ta đòi giá quá cao. Khi ấy
người thuê nhà phải tới sở lo về văn đề nhà cửa (Wohnungs-
amt) hoặc tới hội người thuê nhà (Mieterverein) để hỏi
cho biết rõ ràng về giá cả thuê nhà. Như vậy người thuê nhà
phải tuy theo bản giá ấy.

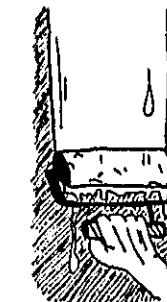
Tiền thuê nhà tăng lên từng chén (Staffelmiete)

Theo luật thuê nhà mới từ đầu năm thi trong hộp đồng thuê
nhà người chủ có quyền ghi thêm lā tiền nhà sẽ tăng theo
từng năm một. Tiền này sẽ được xác định rõ ràng. Nếu hộp đồng
đã được ký trước đó và người chủ bấy giờ muốn thêm vào hộp
đồng điều khoản mới này thi phải có sự ứng thuận của người
thuê nhà.

Tiền phí tốn phu (Neben- oder Betriebskosten)

Nếu các tiền phí tốn hoặc tổng phí tăng lên khi tiền nhà
còn thế cao hơn, với điều kiện lā tiền phí tốn này đã được
bao gồm trong tiền nhà. Trong trường hợp khác thi chủ nhà
có thể tăng lên số tiền mà người thuê nhà đã ứng trước, với
điều kiện lā khi, từng năm, tính tiền nhà lại, người chủ nhà
nhận xét rằng tiền ứng trước không đủ để trang trải phí tốn.

Canh tân nhà cửa (Modernisierung)

Khi người chủ nhà cho tu bổ nhà cửa lại thi ông ta có quyền
đối người thuê nhà trả 11% của những phí tốn thêm vào tiền
thuê trong nguyên năm.

Những lưu ý: Người thuê nhà không buộc phải chấp nhận mọi sự canh tân. Người chủ không có quyền đổi mới một căn nhà cũ thô-sò thành một căn nhà mới tráng lệ và khi ấy thì có thể người thuê nhà không trả nổi giá thuê mới nữa. Người cũng không có quyền bắt người thuê nhà phải chịu tất cả những phí tổn. Ông ta đã phải trả đi rồi những chi phí cần thiết để sửa chữa nhà.

Tăng tiền nhà khi tiến lại tăng.

Khi tiến lại của số tiền tín dụng (Darlehen) mà người chủ đã cản để xây cát nhà tăng lên thì ông ta cũng có quyền bắt người thuê nhà cũng phải chịu sự tăng tiền lãi này.

Coi chừng ! Ở điểm này có rất nhiều sự lạm dụng. Chỉ có giá trị: - Khi người chủ đưa ra bằng chứng hấn hối .

- Số tiền này phải được chia ra đều và tất cả mọi người phải chịu một phần, luôn cả người chủ, nếu ông ta cũng ở chung trong nhà đó.

- Khi đổi chủ (Vermietterwechsel) và người chủ mới đã phải chịu tiền lãi cao để mua nhà này thì ông ta không có quyền bắt người thuê nhà phải cũng chịu chia tiền lãi này.

Có thể tránh sự tăng tiền nhà bằng hợp đồng !

Ví dụ: Ai ký hợp đồng có giới hạn (5 năm) thì thường lệ được bảo vệ trước sự tăng tiền nhà, trừ khi trong hợp đồng đã có ghi những điều kiện khác.

Chương 4: Tiền nhà quá cao

Khi người chủ muốn tăng tiền nhà thì ông ta chỉ có thể dựa trên giá thuê nhà của vùng đó mà thôi. Khi ký hợp đồng mới thì tiền nhà không được cao hơn 20% của giá thuê nhà trung bình của vùng đó.

Ví dụ:

Ở tỉnh Heidelberg có người thuê một căn nhà cũ ở gần nhà ga

Trong nhà có nhã tẩm, lò sưởi. Nhà lớn 55 thuộc vuông và giá là 450,-DM tính luôn cả những phí tổn phụ. Nhờ vậy tính ra là 8,18 DM một thước vuông. Theo vùng Heidelberg thì giá cho thuê những nhà通俗-tù như vậy tính ra chỉ có 5,65DM 1 thước vuông, theo bản thống kê giá-biểu của vùng đó.

Trong trường hợp này người chủ đã vi phạm luật hình phạt kinh-te vì mang cho thuê nhà cao hơn 2,53DM 1 thước vuông tức là cao hơn mây nhà ở đó 45%.

Nhờ vậy người thuê nhà có quyền đổi lại số tiền trả lỗ là 139,-DM mỗi tháng (55 x 2,53 DM).

Coi chừng ! Theo luật mới thì người chủ có thể không trả lại tiền dù ra nếu mà phí tổn nhà của do ông chịu lại quá cao.

Chương 5: Sửa chữa - Tu bổ thẩm mỹ (Schönheitsreparaturen)

Tất cả tiền sửa chữa nhà của người chủ đều phải chịu vì ông ta cũng được tiền nhà mà! Người thuê nhà không cần phải lưu ý đến những ghi chú khác trong hợp đồng mặc dù ông ta đã ký tên. Nếu người chủ không cho sửa chữa nhà của thí người thuê nhà có quyền phản đối điều này.

Ví dụ:

Lò sưởi trong nhà ông Meier bị hư. Từ một tuần nay ông không có nước nóng. Ông ta phải làm gì ?

1. Người thuê nhà có quyền trả đi 5% trong tiền thuê nhà cho đến khi nào lò sưởi được sửa xong. Cách này rất tốt vì có nhiều chủ thích đón lấy tiền mà ít chịu phí tổn hay đầu tư vào nhà.
2. Người thuê nhà có thể kêu thô tối sửa và trả lại số tiền phí tổn này vào trong tiền nhà.

Chú ý: Luôn luôn phải viết thô báo trước cho chủ nhà và xác định một thời gian nào đó để người chủ giải quyết vấn đề. Khi chủ không phản ứng thì lúc ấy hãy kêu thô tối. Nhờ

thì người thuê nhà mới có quyền trả tiền phí tổn vào tiền nhà. Khi người thuê nhà hành động quá sớm và không để thời giờ cho người chủ lo liệu việc sửa chữa thì người ấy phải chịu lấy một mình tiền phí tổn.

Tu bô tham-my (Schönheitsreparaturen)

Tu bô tham-my như soh phết hay dán lại nhà cửa và sửa chữa lát vát dưới 50,-DM thì người thuê nhà phải chịu nếu đã ghi trong hợp đồng.

Chú ý: Ngoài những cái này ra không phải trả những gì khác hết. " Xai bao nhiêu trả lại bấy nhiêu ". Cho nên khi don vào hay don ra người thuê nhà không phải trả hay tu bô gì hết. Khi nhà cửa đã được tu bô thời gian ngắn trước khi mình don ra thì người thuê nhà không phải sửa chữa lại gì hết khi don ra. Nếu trong tờ hợp đồng có ghi gì khác đi nữa thì điều đó vẫn không có giá trị.

Chỗng 6: Nhà cửa xã hội (Sozialwohnung)

Nhà cửa xã hội là gì ?

Chính phủ cho mướn tiền tin dung nhẹ lãi để xây cát nhà cho thuê. Nhủ vậy chủ nhưng nhà này phải ký kết là chỉ đổi một số tiền nhà nào đó để đủ trang trải phí tổn mă thời. Nhưng nhà nhủ vậy được gọi là "nhà ở xã hội" (Sozialwohnung) hoặc là "nhà ở được tài trợ một cách công cộng ". Theo nhủ vậy thì những nhà ở xã hội được xây cát hơn 20 năm này được cho thuê với giá rất thấp. Những nhà nhủ vậy được xây sau này mắc hơn và tiền cho thuê cũng cao hơn. Bởi khi tiền thuê những nhà này còn cao hơn cả những nhà khác không phải nhà ở xã hội.

Ai được phép vào ở trong những nhà này ?

Ai làm tiền lương thấp. Nhủ vậy cần phải có giấy phép vào ở (Wohnberechtigungsschein). Người làm đơn xin được cấp

giấy phép này phải đưa ra lời túc của những người sống chung trong nhà. Khi gia đình đồng thời mức lời túc cũng sẽ già tăng lên. Khi tính lời túc thì tính theo mức lương nguyên (Brutto einkommen). Trong đó sẽ được trừ đi:

- Tiền lê phí có tính cách công cộng (cần thiết cho đời sống, nghiệp v.v... Werbekosten)
- tiền con
- tiền bệnh (Krankengeld) do bảo hiểm sức khỏe hay bảo hiểm thất nghiệp trả cấp.
- tiền thất nghiệp

Ngoài ra còn có thể trừ đi:

- Arbeitnehmerfreibetrag	480,-DM	(số tiền này được luật
- Weihnachtsfreibetrag	600,-DM	àn định để được
		trừ đi trong lời túc
		chung khi xin giấy
		phép.)

- Tối thiểu là 564,-DM một năm , số tiền để chi dụng như đi xe từ nhà tối chở làm v.v...

Sau đây là một bản kê ra để thấy xem những trường hợp nào còn được cấp giấy phép để vào ở nhà xã hội.

Tổng số người trong gia đình

	Mức hạn định của lời túc hàng năm
1 người	21.600,-DM
2 người	31.800,-DM
3 người	38.100,-DM
4 người	44.400,-DM
cứ thêm mỗi đầu người thi công vào	6.300,-DM

Nhóm người sau đây sẽ được tính thêm vào mức lời túc số tiền là :

+ Vợ chồng trẻ (lập hôn thú chưa qua 5 năm, chưa hơn 40 tuổi)	8.400,-DM
+ Người tàn phế (đã mất tối thiểu 50% khả năng làm việc)	4.200,-DM

+ Người tân phê (đã mất tài thiếu 80%
khả năng làm việc) 9.000,-DM

Nhà ở xã hội cũ, bắt trước 1965 chỉ được đánh cho những người mà lối sống dưới ít nhất 20% mức ổn định nói trên. Như vậy thí những người làm lương kém được ưu tiên.

Giấy phép này xin ở Sở Lô về văn đề nhà cửa (Wohnungsamt). Quý vị hãy quay điện thoại về Tòa hành chính của tỉnh.

Lưu ý: Những người làm trung gian cho thuê nhà ở xã hội không được nhận tiền bảo chứng. Nếu ai đã lô trả rồi thì có quyền đổi lại, trong vòng một năm.

Chương 7: Tiền phu cấp thuê nhà (Wohngeld)

Phu-cấp thuê nhà là gì?

Đó là tiền chính phủ trả cấp để thuê nhà. Ai hỏi dù điều kiện, được quyền hưởng tiền này, ngay cả người ngoại quốc.

Tiền đó nhận ở đâu?

Mỗi năm phải làm đơn lai để xin tiền này. Mẫu đơn để in sẵn có ở Sở hành chính của tỉnh hay của vùng (Stadtverwaltung Gemeindeverwaltung). Trong đó phải ghi số lương bao nhiêu, giá tiền thuê nhà, có bao nhiêu người ở trong nhà ? v.v... Người chủ nhà phải chứng nhận tờ đơn này.

Lưu ý: Trong trường hợp người chủ khuất tú, không ký tên, quý vị vẫn cứ an tâm. Khi ấy sở hành chính sẽ liên lạc trực tiếp với người chủ, vì theo luật định thì ông này có nhiệm vụ phải trả lời cho nhân viên sở đó về những câu hỏi cần thiết liên quan tới vấn đề này.

Ai đó đủ vấn cù phải làm đơn xin, vì làm đơn đầu có tổn kém chí.

Chương 8: Người làm trung gian cho thuê nhà (Makler)

Nhiệm vụ người này là giúp đỡ trong việc tìm kiếm nhà cửa. Tuy nhiên có những cách khác rẻ hơn để tìm nhà:

- Mục rao vặt trong nhật báo
- Hợp tác xã xây cát nhà cửa (Wohnungsgenossenschaft).
Hầu như ở đâu cũng có những hợp tác xã này. Quý vị có thể biết địa chỉ qua Sở Lô về nhà cửa tại sở hành chính.
- Ở nhiều thành phố có những văn phòng công cộng làm trung gian cho thuê nhà. Những mục vụ này miễn phí.

Ai đi đến người làm trung gian cho thuê nhà của phải ghi chú: Chỉ đưa tiền cho họ khi nào tờ hợp đồng đã ký xong. Họ không được phép đổi tiền ứng trước. Nếu ai đã lô trả rồi thì trong vòng một năm có thể đổi lại tiền ấy.

Người quản lý nhà không được nhận tiền làm trung gian. Tiền này cũng có thể được đổi lại khi đã lô trả rồi.

Trong trường hợp làm trung gian cho nhà ở xã hội thì người làm trung gian không được nhận tiền bảo chứng.

Người làm trung gian phải cho biết trước số tiền làm trung gian là bao nhiêu. Tiền này sẽ được tính theo tiền thuê nhà ví dụ như: tiền trung gian là 2 tháng tiền nhà.

Hãy thận trọng đối với những hỏi làm trung gian cho thuê nhà. Thường họ hay hứa nhiều hơn là hành động cụ thể. Họ không làm miễn phí vì người đi kiếm nhà luôn luôn phải trả một số tiền nào đó, khá cao. Ngoài ra họ thường giới thiệu tới những căn nhà đặt tiền; rất nhiều trường hợp họ cũng chỉ lấy trong nhát bao ra một vài địa chỉ hoặc giới thiệu tới những căn nhà đã được cho thuê rồi.

Chương 9: Hướng dẫn và giúp đỡ

Hỏi nh^ung ng^uoⁱ thu^e nh^a l^am gⁱ?

Nh^ung ng^uoⁱ đ^o nh^a thu^e t^a h^oi l^ai chung. M^oi m^ot h^oi vi^en d^ong ni^en li^em kho^{ang} 60 t^oi 70 DM v^a c^o th^et t^oi d^{ay} d^e tr^{inh} b^ay t^at c^a m^oi v^an d^e. Nh^ung vⁱ-du sau đ^{ay} s^e cho th^{ay} m^ot v^ai m^uc v^u:

- H^oi s^e ki^em l^ai t^o h^op d^ong tr^uoc kⁱhi ng^uoⁱ thu^e nh^a k^y l^ay n^o
- Ki^em ch^ung l^ai coi t^ang ti^en nh^a nh^u th^e c^o h^op l^e kh^ong
- Ki^em l^ai b^an chi^et-t^{inh} (Abrechnung) c^ua ti^en phⁱ t^on ph^u
- Ki^em l^ai nh^ung gi^ay y^eu-c^{au} tr^a th^{em} ti^en.

Nhi^eu h^oi ng^uoⁱ thu^e nh^a c^ung gi^ep d^o trong c^ac v^u ki^en, n^u h^oi vi^en d^a đ^o m^ot th^{oi} gian tr^{ong} h^oi r^oi.

S^o C^u Tr^u (Einwohnermeldeamt)

M^oi c^ong d^an t^ai C^ong H^a Li^en Bang D^uck n^{ay} d^{eu} ph^{ai} d^uoc khai b^ao n^oi mⁱⁿh c^u.n^gu. V^ay thi kⁱhi ai d^a v^{ua} thu^e nh^a hay d^{oi} nh^a ph^{ai} t^oi s^o c^u.tr^u ho^ac ti^em b^an t^ap s^ach d^e l^ay, "m^{au} d^{on} c^u.tr^u" (Meldeformular) v^e di^en v^a d^{em} t^oi S^o C^u.Tr^u. M^{au} d^{on} n^{ay} ph^{ai} d^uoc ch^u nh^a k^y t^{en}.

Lưu ý: Ai d^{on} t^oi m^ot th^{anh} ph^o khac d^o ph^{ai} d^{en} khai b^ao đ^o S^o c^u.tr^u n^oi d^o trong v^ong 7 ng^{ay}. Khi t^oi d^o ph^{ai} tr^{inh} t^o d^{on} c^u s^o c^u.tr^u tr^uc d^o, chung nh^{an} r^ang minh kh^ong d^o n^ua. Khai b^ao nh^u v^ay kh^ong c^o nghia l^a minh mi^en lo v^e gi^ay ph^{ep} c^u.ng^u. V^e v^an d^e ph^{ai} t^oi S^o Ngoai Ki^eu hay

V^an ph^ong l^o v^e gi^ay ph^{ep} đ^o nh^a x^a-h^oi (Wohnberechtigungsstelle)

Xem chương 6

V^an ph^ong l^o v^e phu c^{ap} ti^en nh^a (Wohngeldstelle)

Xem chương 7

Trung tâm hướng dẫn của những cơ-quan từ-thiên

Hầu như ở mỗi tỉnh đều có những trung tâm hướng dẫn này để giúp và chỉ dẫn những người ngoại quốc, những người tỵ nạn và những người tỵ nạn quy-số trong mọi lãnh-vực và mọi vấn đề.

Những cơ-quan từ-thiên ấy là :

- Arbeiterwohlfahrt
- Caritasverband
- Deutscher Paritätischer Wohlfahrtsverband
- Deutsches Rotes Kreuz
- Diakonisches Werk der EKD
- Zentrale Wohlfahrtsstelle der Juden

Địa chỉ của những trung tâm này đều có dưới tên của những cơ quan từ-thiên nêu trên trong cuốn sách điện thoại của vùng.

Aufenthaltserlaubnis : Giấy phép cư ngụ
Betriebkosten: Tiền phí tổn chung (Tổng phí)
Eigenbedarf: Sứ dụng cho chính bản thân
Eigentümer: Chủ sở hữu
Eigentumswohnung: Nhà sở hữu
Hausordnung: Nội quy nhà ở
Einwohnermeldeamt: Sở cư trú
Kündigung: Sứ dứt khoát cho thuê nhà
Miete: Tiền thuê nhà
Mieter: Người thuê nhà
Mieterhöhung: Sứ tăng tiền nhà
Mieterverein: Hội người thuê nhà
Mietvertrag: Hợp đồng thuê nhà
Modernisierung: Cạnh tân nhà cửa
Nebenkosten: Tiền phí tổn phụ
ortsübliche Vergleichsmiete: Tiền thuê nhà tương ứng với
vùng, nội cư ngụ
Provision: Tiền bao chung
Schönheitsreparaturen: Tu bổ thêm mỹ.
Sozialwohnung: Nhà ở xã hội
Vermieter: Người cho thuê nhà, chủ nhà.
Verwalter: Người cai quản, quản lý.
Wohngehd: Phụ cấp tiền nhà
Zweifamilienhaus: Nhà ở cho 2 gia đình.

W O H L F A H R T S V E R B Ä N D E

- DEUTSCHER CARITASVERBAND
Karlsstraße 40
7800 Freiburg im Breisgau
- DIAKONISCHES WERK DER EVANGELISCHEN
KIRCHE IN DEUTSCHLAND
Staffenbergstraße 76
7000 Stuttgart
- DEUTSCHES ROTES KREUZ
Friedrich-Ebert-Allee 71
5300 Bonn 1
- DEUTSCHER PARITÄTISCHER WOHLFAHRTSVERBAND
Heinrich-Hoffmann-Straße 3
6000 Frankfurt/Main
- ZENTRALE WOHLFAHRTSSTELLE DER JUDEN
IN DEUTSCHLAND
Hebelstr. 17
6000 Frankfurt/Main
- ARBEITERWOHLFAHRT Bundesverband e.V.
Oppelner Str. 130
5300 Bonn 1

Beratungsstellen der ARBEITERWOHLFAHRT für
ausländische Flüchtlinge

Beratungsstelle für ausländische Flüchtlinge
Eisenacher Str. 78
1000 BERLIN 62
Tel.: 030/78 27 563

Zentrale Beratungsstelle für Asylbewerber
Nernstweg 32
2000 HAMBURG 13
Tel.: 040/39 11 28

Beratungsstelle und Metallwerkstatt für ausländische Flüchtlinge
Zehntland 16 d
2100 HAMBURG-Harburg 90
Tel.: 040/77 57 67

Beratungsstelle für ausländische Flüchtlinge
Teichstraße 6
2160 STADE
Tel.: 04141/68 191

Beratungsstelle für ausländische Flüchtlinge
Langenstraße 35
2800 BREMEN
Tel.: 0421/397 - 92 64

Arbeiterwohlfahrt Schaumburg
Rathauspassage 4
3060 STADTHAGEN
Tel.: 0521/10 37

Beratungsstelle für ausländische Flüchtlinge
Konrad-Adenauer-Str. 117
3500 KASSEL 1
Tel.: 0561/40 73 14

Arbeiterwohlfahrt Wesel
Ostring 9
4130 MOERS 1
Tel.: 02841/25 221

Arbeiterwohlfahrt Essen
Pferdemarkt 5
4300 ESSEN
Tel.: 02 101/18 97 120

Arbeiterwohlfahrt Ausländerzentrum Bielefeld
August-Bebel-Str. 74
4800 BIELEFELD
Tel.: 05 21/64 172

Überregionale Beratungstelle für ausländische Flüchtlinge
Gutleutstr. 94 - Hinterhaus -
6000 FRANKFURT/Main 1
Tel.: 069/23 24 58/59

Beratungsstelle für ausländische Flüchtlinge
Hersfelder Str. 4
6440 BEBRA
Tel.: 06 21/36 0 84

Arbeiterwohlfahrt Rhein-Neckar
Wormser Str. 16
6802 LADENBURG
Tel.: 06 203/50 88

Arbeiterwohlfahrt Beratungsstelle
Tübinger Str. 71
7000 STUTTGART
Tel.: 07 11/64 92 773

Beratungsstelle für ausländische Flüchtlinge
Gartenstraße 41
7500 KARLSRUHE
Tel.: 07 21/81 44 05

N o t i z e n :